

# NIEUWSbrief

## CI-Team Zuid-Oost-Nederland



| februari 2021 |



### Beste lezer,

Wij zijn blij dat we na een bewogen jaar toch weer een nieuwe nieuwsbrief kunnen uitbrengen! De wereldwijde Corona-pandemie heeft ook op de werking van het CI-team een grote invloed gehad. Zowel CI-nazorg als geplande operaties werden dit voorjaar even stopgezet en nadien langzaam weer opgestart. Op dit moment beleven we opnieuw onzekere tijden, door het hogere aantal besmettingen met het virus.

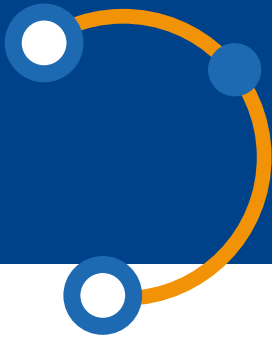
Het tijdelijk verminderen van de zorg in het voorjaar had uiteraard gevolgen voor diegenen onder u die nét op dat moment geopereerd waren of met de CI-revalidatie bezig waren. Met wat creativiteit is het – hopen wij – wel gelukt om dit voor iedereen tot een goed einde te brengen. Verderop in de nieuwsbrief leest u hoe twee CI-dragers hun “revalidatie tijdens Corona” hebben ervaren. Ook de standaard controles en 5-jaarsvervangingen hebben hierdoor wat vertraging opgelopen.

Intussen hebben we ons aangepast aan een nieuwe manier van werken, waar mondkapjes, ontsmetting en spatschermen deel van uitmaken. Het is mogelijk dat u gevraagd wordt uw afspraak per telefoon of via beeldbellen te laten plaatsvinden, in plaats van in het

audiologisch centrum zelf. Wij proberen deze nieuwe technologieën graag samen met u uit, maar houden er natuurlijk rekening mee dat dit door uw slechthorendheid niet altijd mogelijk is. In geval van klachten of problemen kan er altijd een live afspraak gepland worden. Ook de afspraken voor de revalidaties vinden nog steeds in het audiologisch centrum plaats.

Begin november werd ons CI-team gevisiteerd door het CI-ON (Cochleaire Implantatie Overleg Nederland, d.i. de vereniging van de Nederlandse CI-teams). We geven u verderop dan ook graag een korte samenvatting van de belangrijkste conclusies van deze visitatie. Zoals u gewend bent brengen wij u ook in deze nieuwsbrief weer op de hoogte van nieuwe producten en accessoires die de afgelopen maanden op de markt zijn gekomen. Tenslotte hebben enkele medewerkers het afgelopen jaar afscheid genomen van CI-team ZON en richten zij zich tot u in een afscheidswoord.

**Wij wensen u veel leesplezier!**



# ELEPHANT-studie bijna afgerond

**Met een CI zijn veel doven en slechthorenden weer beter in staat geluiden te herkennen en spraak te verstaan. Toch klinkt elektronisch horen vaak nog heel anders dan via de natuurlijke weg. Om de geluidskwaliteit van CI's te verbeteren, hebben onderzoekers van het Maastricht UMC+ de afgelopen twee jaar een nieuwe methode van programmeren getest. De eerste resultaten van de ELEPHANT-studie druppelen inmiddels binnen.**

Kunnen elektrisch en akoestisch horen dichter bij elkaar worden gebracht? Kan het 'robotachtige' geluid van het CI ook vervangen worden voor een warmer en natuurlijker geluid? En kunnen patiënten hiermee ook beter spraakverstaan? Om hier antwoord op te krijgen, is binnen de ELEPHANT-studie bij nieuwe CI-patiënten geëxperimenteerd met een nieuwe methode.

Hiervoor werd eerst van iedere patiënt na de operatie een CT-scan gemaakt om de elektrodes in het slakkenhuis in beeld te krijgen. Van iedere elektrode werd precies berekend hoe diep deze in het slakkenhuis terecht is gekomen en welke toonhoogtes er natuurlijk gezien op deze locaties worden gestimuleerd. De programmering van het CI werd daarna aangepast op basis van deze berekeningen.

Voor de patiënten die deelnamen aan het onderzoek betekende dit dat ze niet één, maar twee processoren mee naar huis kregen. Op één van de twee stonden de nieuwe instellingen, en op de ander de gebruikelijke instellingen zoals die normaal gesproken worden geprogrammeerd.



Welke instellingen op welke processor stonden, werd er echter niet bij gezegd. Wel kregen patiënten de instructie mee om beide processoren gedurende drie maanden volgens een strak schema te dragen. Een hele opdracht, zeker als er zich tijdens deze periode een voorkeur ontwikkelde voor één van beide instellingen!

Bij ieder revalidatiebezoek aan het Audiologisch Centrum stond vervolgens dezelfde vraag centraal: welke processor klinkt het beste? En wat is het verschil in geluid? Ook werden er aanvullende metingen gedaan om te onderzoeken hoe onze patiënten presteerden met beide instellingen en hoe deze verschillen te verklaren zijn.

De afsluitende metingen van de studie vinden dit voorjaar plaats. In totaal hebben 14 patiënten deelgenomen. Eén van hen is dhr. Van der Linden, wiens ervaringsverhaal u ook in deze nieuwsbrief kan lezen. De resultaten zullen vervolgens worden geanalyseerd en daarna bekend worden gemaakt. Of de nieuwe methode tot succes heeft geleid, is dus nog even afwachten!

# RONDO 3: nieuwste processor van MED-EL

MED-EL was het eerste merk dat een volledig op-het-hoofd gedragen processor op de markt bracht, genaamd Rondo. Intussen zijn we toe aan de 3e versie van deze processor: Rondo 3. Net zoals zijn voorganger is de accu van de Rondo 3 ingebouwd en gaat hij de hele dag mee.

De Rondo 3 processor beschikt over “Adaptive Intelligence”: hij herkent in welke hoorsituatie u zich bevindt (stilte, spraak, spraak in rumoer, etc.) en past de instelling hierop aan. Bediening is mogelijk middels de FineTuner Echo afstandsbediening of de AudioKey 2 app op uw telefoon.



Ringleiding is niet langer ingebouwd maar middels een adaptor is het wel nog steeds mogelijk om een ringleiding signaal te ontvangen. De Rondo 3 kan ook verbonden worden met de Audiolink streamer, om zo rechtstreeks het geluid van bijvoorbeeld uw telefoon in uw CI te ontvangen. Als u een CI heeft van het merk MED-EL, dan heeft u bij de 5-jaarsvervanging nu de keuze tussen de Rondo 3 óf de Sonnet 2 processor.

# Cochlear lanceert KANSO 2

Kanso 2 is de nieuwste processor van Cochlear. Het is een van-het-oor-gedragen model, dit wil zeggen dat er niets meer achter het oor hangt. In vergelijking met de vorige Kanso processor heeft de Kanso 2 enkele nieuwe mogelijkheden.

Ten eerste is hij volledig oplaadbaar via een ingebouwde accu: het opladen gebeurt 's nachts, vervolgens kan u de processor de hele dag gebruiken. Ten tweede kan hij – net zoals de CP1000 achter-het-oor processor - bediend worden met de Nucleus Smart app op de mobiele telefoon of smartwatch. Middels de app kunt u programma's wijzigen, batterijstatus controleren, accessoires activeren, etc.



Een derde belangrijke nieuwigheid is dat u rechtstreeks geluid kunt streamen vanaf uw mobiele telefoon\* naar de Kanso 2 (net zoals bij de CP1000 processor). Wanneer u een implantaat heeft van het merk Cochlear\*\* kunt u bij de 5-jaarsvervanging nu dus kiezen tussen twee modellen: Kanso 2 of CP1000.

\* met iPhone en enkele modellen met Android 10: zie [cochlear.com/compatibility](https://www.cochlear.com/compatibility)

\*\* met uitzondering van het N22 implantaat: dit is momenteel niet compatibel met Kanso 2

# Aan het woord



**In deze rubriek komen CI-dragers aan het woord die graag hun eigen persoonlijke ervaringen op CI-gebied met u willen delen. Ditmaal Leo van der Linden en Diederik Cornelissen. Beiden hebben gerevalideerd in de coronaperiode, waardoor de revalidatieperiode deels aangepast is moeten worden. Leo van der Linden heeft daarnaast deelgenomen aan de Elephant studie. Over de stand van zaken t.a.v. deze studie heeft u eerder in deze nieuwsbrief kunnen lezen.**

## Ervaringsverhaal van *Leo van der Linden*

Even voorstellen: mijn naam is Leo, 65 jaar. Eind januari 2020 ben ik geopereerd in het MUMC+ voor mijn CI. Het was een bewuste keuze om te wachten met het CI totdat ik niet meer werkte. Goed voorbereid op alles, want daar was veel tijd aan besteed vanuit het ziekenhuis. Mijn echtgenote Toos zou mijn oefenmaatje worden. Ook had ik mij verbonden aan wetenschappelijk onderzoek, de Elephant studie, waarvoor mijn medewerking was gevraagd. Mijn voorkeur ging uit naar een CI die ik zou kunnen combineren met een hoortoestel. Ik kwam in aanmerking om deel te nemen aan dit onderzoek en wilde meedoen omdat ik nu tijd had en als het voor anderen en mezelf nog een verbetering zou brengen, vond ik het de moeite waard.

Na een geslaagde operatie en een spoedig herstel mochten we eind februari voor de eerste aansluiting en instelling van mijn CI bij Joke, de audioloog, komen. Wat een ervaring: alles klonk vreemd als gepiep, gezoef en gebrom. Daarna thuis het CI gaan dragen en echt gaan ervaren. Het allereerste geluid wat ik hoorde was dat wij een tikkende klok in de huiskamer hadden! De week daarna begonnen ook de testen bij Lars voor het onderzoek waaraan ik deelnam en de hoortrainingen bij Xandra. Wat toen ook meteen begon was ons dagelijkse huis-

werk voor de komende vier maanden, wat door de corona er zes werden, omdat we twee maanden niet naar de revalidatie afspraken in het MUMC+ konden komen. We hadden afgesproken om thuis elke dag op hetzelfde tijdstip te gaan oefenen. Lukte dat niet, werd meteen een andere tijd ingepland. We zijn begonnen met een half uur oefenen per dag, maar dit was teveel van het goede, te vermoeiend. Op advies zijn we overgegaan naar 2x per dag 15 minuten oefenen. Echt consequent, elke dag!

Keurig volgens afspraak werden we tijdens de lockdown periode, regelmatig gebeld door Xandra en konden we onze ervaringen kwijt en kregen we weer nieuw huiswerk toegezonden per mail met tips. Dit werkte stimulerend en motiverend. De moeilijkheidsgraad werd hoger en de oefeningen steeds gevarieerder. Ook kreeg ik digitale oefeningen aangereikt. Ik liep daar zelf in het begin niet zo warm voor, maar door het duwtje in de rug van mijn oefenmaatje, ben ik het toch gaan doen en ervaarde het ook als afwisselend. De laatste weken moesten we per telefoon oefenen. Ik in de kamer en Toos in de keuken. Lachwekkend soms maar het werkte wel. Oefening baart kunst!

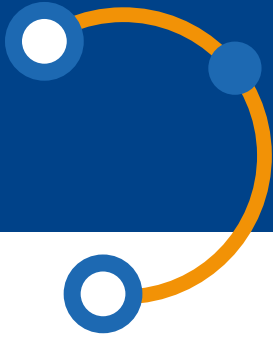
Alle andere vragen liepen via de mail met Joke en Lars.

Eind mei mochten we weer naar het MUMC+ komen en gingen we “de achterstand” inhalen qua instellingen van het CI en testen. Daarnaast herstartten we ook weer de hoortrainingen en we kwamen tot de conclusie dat, ondanks de begeleiding op afstand, er goede merkbare vooruitgang was geboekt. De testen waren soms saai maar dat lag niet aan de onderzoekers! En beloofd is beloofd.

We hebben de revalidatieperiode ervaren als een heel bijzonder traject. Het samen oefenen gaf verbinding en door er ook humor in te gooien, is er ook heel wat afgelachen gelukkig. Maar vooral het bereikte resultaat is fantastisch. Ik hoor weer veel, heel veel. Horen doe ik weer, nu nog luisteren zegt mijn vrouw..... hihi.

*Met dank aan de fijne ondersteuning van Joke, Lars en Xandra. Toppers!!*





## Ervaringsverhaal van *Diederik Cornelissen*

### ***Een CI tijdens Corona***

Graag vertel ik u over hoe ik mijn CI heb gekregen in tijden van Corona. Maar eerst even de voorgeschiedenis: Ik ben een 'jongeman' van ongeveer 60 jaar en heb een erfelijke aandoening (DFNA9) waardoor mijn gehoor en evenwicht snel achteruit zijn gegaan. In november 2019 zijn er onderzoeken geweest in het MUMC+ en bleek ik in aanmerking te komen voor een CI. Dat was natuurlijk fantastisch nieuws, vooral omdat de operatie al pijl-snel, namelijk eind januari 2020, kon plaatsvinden. De ingreep verliep zonder problemen en ik maakte mij op om aan de revalidatie te beginnen, gewapend met een schema van een 20-tal afspraken voor het inregelen van de CI en voor hoortrainingen.

Dit traject zou begin maart 2020 bij het Audiologisch Centrum in Eindhoven plaatsvinden.

En toen kwam de Corona golf.... en deze spoelde dat mooie schema met afspraken weg.

Alles werd afgezegd. Orders van hogerhand, geen toestemming voor behandelingen. Daar zat ik dan met een CI in mijn hoofd, maar geen processor om hem te kunnen gebruiken.

Gelukkig bleek later dat er toch nog mogelijkheden waren voor uitzonderingen. Zo kon ik toch het MUMC+ ingeloodst worden voor de eindcontrole. Ook ontving ik een bericht van het Audiologisch Centrum dat ze voor mij een uitzondering mochten maken en zo kon toch de eerste inregeling half maart doorgaan, uiteraard met gepaste veiligheidsmaatregelen. Janne, audioloog, die de eerste aanpassing deed, was van top tot teen gehuld in beschermende kleding en ze had zelfs een gelaatsmasker in elkaar geknutseld! In deze science

fiction achtige setting werd het moment van de eerste aansluiting van de processor wel extra spannend.

Bij het horen van de eerste piepjes via het CI waren er even geen Corona zorgen meer, wat een mooie ervaring was dat! Na deze eerste lange inregelsessie moest ik zelf gaan oefenen totdat er weer toestemming was voor een volgende afspraak.

Tja, zelf oefenen is natuurlijk sowieso moeilijk als je, zoals ik, alleenwonend bent. En Corona maakt het er dan natuurlijk ook niet makkelijker op. Gelukkig was mijn vriendin bereid om regelmatig te komen oefenen op anderhalve meter afstand. Het geluid bleek echter te zacht te staan, maar gelukkig mocht Janne zich weer snel in haar beschermende kledij hijsen om het volume wat hoger te zetten. Ook konden nu in principe de luisteroefeningen beginnen, maar vanwege Corona stelde mijn logopediste Nienke voor om deze online te doen. Dat was voor haar ook nieuw, want logopedie via Skype ligt natuurlijk niet echt voor de hand. Dit bleek echter wonderwel te werken. Ik kon met mijn andere oor nog wat horen en via beeld konden we elkaar hints geven. In het begin was het wat onwennig, ieder in zijn eigen kamertje, maar: eind goed, al goed!

Graag wil ik het CI-team van het MUMC+ en Janne en Nienke hartelijk bedanken voor hun flexibiliteit en grote inzet waardoor mijn revalidatie, ondanks Corona, toch prima verlopen is.

*Met vriendelijke groet,  
Diederik Cornelissen*

# Visitatie CI-team Zuid-Oost-Nederland

**Bij de zorg rond cochleaire implantaten komt veel kijken; er zijn dan ook veel verschillende disciplines bij betrokken. Om de kwaliteit van onze CI-zorg op peil te houden, vindt er daarom eens in de zoveel jaar een “visitatie” van het CI-team plaats. Dit doen we met alle implanterende CI-centra onderling, door af en toe bij elkaar in de keuken te kijken. Hierdoor leren we van elkaar en zorgen we ervoor dat onze zwakke punten verbeterd kunnen worden.**

Op 3 november 2020 heeft een visitatie van ons team ZON plaatsgevonden. Er werd veel aandacht besteed aan onze samenwerking met Libra te Eindhoven en Adelante te Venlo (Blerick). Door deze samenwerking kunnen we voor onze patiënten de zorg dichterbij huis aanbieden. Hierin zijn we uniek binnen de CI-implante-

rende centra en daar zijn we ook trots op! De belangrijkste verbeterpunten die uit de visitatie naar voren kwamen hebben te maken met deze samenwerking en de verspreiding van patiënten. We hebben naar aanleiding hiervan het advies gekregen de zorg rondom kinderen meer te concentreren in Maastricht, om de kennis zo veel mogelijk te bundelen. Daarnaast werd aangeraden om als verschillende locaties onderling nog intensiever te gaan samenwerken, om zo nog beter van en met elkaar te kunnen leren.

Al deze tips en verbeterpunten gaan we de komende tijd in onze zorg meenemen. Uiteraard houden we u op de hoogte als er voor u concreet iets zou gaan veranderen!

## Afscheid Michel Knaapen

**Ik weet niet waar ik moet beginnen...**

**Na 1,5 jaar voor het Audiologisch Centrum (AC) gewerkt te hebben als maatschappelijk werker, moet ik nu weer afscheid nemen.**

De ontvangst door de collega's en de samenwerking heb ik als zeer positief ervaren. Vriendelijk, bereid om te helpen, waardoor ik in een korte tijd de kans heb gekregen mijn werk te kunnen doen. Alles was nieuw voor me en het daagde me ook uit om mijn laatste werktijd goed door te komen. Een tijd waarin ik ontdekt heb wat gehoorbeperking, slechthorendheid met mensen kan doen. Wat dit vraagt van hen in hun communicatieve mogelijkheden thuis, in hun vrije tijd en tijdens werkzaamheden. Mensen die met een CI weer kansen zagen en positiever in hun leven gingen staan! Het mooie van het AC is ook het gezamenlijk kunnen kijken naar de patiënt met zijn hulpvraag. De kennis en kunde die aanwezig is bij alle medewerkers van

deze afdeling is groot. De menselijke benadering naar de patiënten toe en oog hebben voor de juiste behandeling, ondersteuning, training en verwijzing, spraken mij aan. Zowel bij jonge als oudere patiënten. Mooi! Eén en al mijn waardering voor deze afdeling.

Ik ga nu met pensioen: met kennis en een ervaring rijker. Mijn dank voor het werk dat ik op deze afdeling heb mogen uitvoeren.

Michel Knaapen,  
maatschappelijk werker MUMC+





# Afscheid Elja Smeets-Schaaf

**De CI-cliënten die in Eindhoven komen voor hun CI-(na)zorg, zullen inmiddels op de één of andere manier hebben vernomen dat ik na ruim 14 jaar, vanaf 1 april 2020, niet meer als audioloog werkzaam ben bij Libra Revalidatie & Audiologie. Met pijn in mijn hart, maar tegelijkertijd vol vertrouwen over mijn beslissing om mijn hart te volgen, heb ik afscheid genomen van mijn lieve collega's bij het AC en het CI-team.**

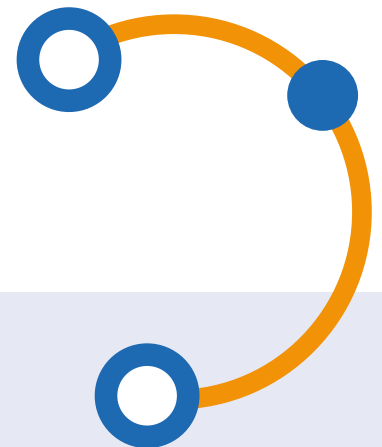
Tijdens mijn CI-werkzaamheden heb ik vele CI-cliënten met hun co-therapeuten mogen ontmoeten. Dat een CI in positieve zin levensveranderend kan zijn, heb ik meer dan eens mogen meemaken en het maakt me trots dat ik daar samen met mijn collega's aan heb kunnen bijdragen.

Een aantal jaar geleden kwam ik in aanraking met Baby-Beats. Dit is een revalidatieprogramma voor jonge kinderen met een CI, gebaseerd op muziek. Muziek is altijd al belangrijk voor mij geweest. Tijdens mijn burn-out in 2018/2019 realiseerde ik me dat mijn hart ligt bij muziek en het contact met jonge kinderen. Het is fantastisch om te zien hoe jonge kinderen reageren op muziek. Vanuit mijn onderneming Muziek Fantastique wil ik, als docent Muziek op Schoot, kinderen tot 4 jaar graag de wondere wereld van de muziek laten ontdekken en beleven.

Mogelijk dat er ooit weer een verbinding ontstaat met de wereld van audiologie/CI, maar dat is nog toekomst-muziek.

Ik ben er zeker van dat door het mooie werk van het CI-team Zuid-Oost-Nederland vele kinderen en volwassenen met een CI er (weer) bij kunnen 'horen'.

Ik wens mijn oud-collega's én alle CI-cliënten alle goeds!  
Elja Smeets-Schaaf



## Redactie

Dit is een uitgave van het Maastricht Universitair Medisch Centrum (MUMC+), Adelante audiologie & communicatie Venlo en Libra Revalidatie & Audiologie, locatie Eindhoven.

Deze nieuwsbrief verschijnt twee keer per jaar.

Redactieadres:  
[ci.nieuwsbrief.kno@mumc.nl](mailto:ci.nieuwsbrief.kno@mumc.nl)